

Wijziging van de Invaliditeitswet, de Ziektewet, de Zee-ongevallenwet 1919, de wet van 21 december 1950, Stb. K 590, tot uitbreiding van de toepassing van het Ziekenfondsbesluit en de Werkloosheidswet

(Verhoging loongrenzen)

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 28 januari 1957)

No. 5

Naar aanleiding van het Voorlopig Verslag van de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Volksgezondheid omtrent het onderhavige ontwerp van wet heeft de ondergetekende de eer het volgende mede te delen.

Omtrent de overwegingen, welke ten grondslag hebben gelegen aan de verschillen van inzicht, welke zich in de Stichting van den Arbeid openbaarden in verband met de verhoging van de loongrenzen voor de onderscheidene sociale verzekeringswetten, bevat het advies van 4 augustus 1956 van de stichting geen andere mededelingen dan die, welke in de Memorie van Toelichting zijn weergegeven. Omtrent de onderhavige aangelegenheid heeft na 4 augustus 1956 geen verder overleg tussen de Regering en de stichting plaatsgehad.

Met de aan het woord zijnde leden zou de ondergetekende een eenstemmig oordeel uit het georganiseerde bedrijfsleven met vreugde hebben begroet. Met betrekking tot hetgeen deze leden uit de Memorie van Toelichting meenden te kunnen opmaken, deelt de ondergetekende mede, dat, hoewel het advies van de Stichting van den Arbeid omtrent het vraagstuk van de loongrenzen geen andere mededelingen bevat dan in de Memorie van Toelichting zijn weergegeven, uit de vele perscommentaren wel kan worden afgeleid, dat de verschillen van inzicht, zowel in de stichting als daarbuiten, op de door deze leden aangegeven wijze kunnen worden uiteengezet.

Ten onrechte hebben de aan het woord zijnde leden uit de Memorie van Toelichting de indruk gekregen, dat de gedachten van de ondergetekende zouden gaan in de richting, dat de eenmaal verzekerde groep nimmer zou mogen worden ingeperkt; de ondergetekende heeft slechts het oog gehad op de gevolgen van de in 1956 algemeen toegepaste loonmaatregelen. Het is uiteraard niet mogelijk in een aangelegenheid als de onderhavige een beslissing voor alle tijden te nemen. Ieder geval zal naar zijn eigen omstandigheden moeten worden beoordeeld.

Het stemt de ondergetekende tot voldoening, dat deze leden het welvaarts criterium met de voorgestelde verhoging niet overschreden achten.

Met de aan het woord zijnde leden is de ondergetekende van oordeel, dat het welvaartsbegrip niet exact op grond van een statistisch gegeven valt te concretiseren. Hoogstens kan men trachten het welvaartsbegrip zo nauwgezet mogelijk te benaderen. In dit verband moge de ondergetekende erop wijzen, dat de lonen zich in de jaren 1938/1939 bewogen rond de f 1500 per jaar en dat terzelfder tijd een loongrens gold van f 3000 per jaar. Thans ligt het gemiddelde loonpeil rond de f 4000 per jaar, terwijl als loongrens een bedrag van f 6900 per jaar wordt voorgesteld. Zou men de mate van welvaart willen vergelijken van iemand, die destijds f 3000 per jaar verdiende, met die van iemand, die thans f 6900 per jaar verdient, dan zou men een veelheid van factoren in zijn beschouwingen moeten betrekken. Men zou in elk geval rekening moeten houden met de grote mutaties in de behoeften, maar bovenal — en hierop zou de ondergetekende met grote nadruk de aandacht willen vestigen — zou moeten worden vergeleken tegen welke bedragen iemand destijds in staat was het ziekterisico van zich en de zijnen te dekken en welke bedragen daarmede thans gemoeid zijn. Het is immers bekend, dat de kosten van de medische behandeling ten gevolge van het toepassen van kostbaarder hulpmiddelen, zoals ook blijkt uit de in het Voorlopig Verslag vermelde gegevens, ontleend aan een publikatie van de Centrale Bond van Onderling beheerde Ziekenfondsen, zeer sterk zijn gestegen. Aangezien een particuliere verzekering nimmer een volledige dekking biedt, moeten dikwijls aan-

zienlijke bedragen worden bijbetaald. Dat de aan het woord zijnde leden het argument juist achten, dat tal van loontrekken bij een nagenoeg algemeen toegepaste loonsverhoging, ten gevolge waarvan zij buiten bepaalde verzekeringswetten zouden komen te vallen, door het ongewijzigd laten van de loongrenzen in een ongunstiger positie zouden komen te verkeren dan wanneer die loonsverhoging achterwege zou zijn gebleven, stemt de ondergetekende tot volderoening.

Een lid, dat van die juistheid niet overtuigd was, ingeval het een nagenoeg algemeen toegepaste loonsverhoging betreft, welke geen compenserend karakter draagt, vroeg of het niet zo is, dat voor de werknemers, die vóór 1 januari 1957 een loon of salaris boven de f 6000 genoten, de ziekengeldverzekering — een enkele uitzondering daargelaten — van geen betekenis is, aangezien deze werknemers doorgaans bij ziekte het salaris wordt doorbetaald. De ondergetekende moge opmerken, dat, voor zover in deze gevallen het salaris wordt doorbetaald, dit op vrijwillige basis geschiedt. De werknemer heeft daarop, behoudens het bepaalde in art. 1638c B.W., in het algemeen geen recht. Voorts is de zieke werknemer afhankelijk van de financiële draagkracht van de werkgever. Bovendien wordt lang niet in alle gevallen het salaris doorbetaald. Met name wanneer de ziekte een langdurig karakter heeft, kan het grote moeilijkheden geven, wanneer de loonbetaling niet (meer) kan worden voortgezet.

Naar de mening van de ondergetekende heeft het weinig zin het werkloosheidsrisico van deze categorie van werknemers te vergelijken met dat van de lager beloonde. Immers, in alle loongroepen zijn wel categorieën aan te wijzen, die geen of nagenoeg geen werkloosheidsrisico lopen en die deswege een premie betalen, welke niet aan het te lopen werkloosheidsrisico evenredig is. Dat er ook door werknemers, behorende tot de door het aan het woord zijnde lid bedoelde categorieën, werkloosheidsrisico wordt gelopen, is de ondergetekende gebleken uit brieven van verzekerden, die juist, ten einde onder de Werkloosheidswet te blijven vallen, een lagere loonsverhoging hadden gevraagd dan waarop zij recht hadden.

De ondergetekende is bereid van de hiervóór aan het woord zijnde leden aan te nemen, dat er gevallen zijn te construeren, waarin niet is vol te houden, dat de betrokkenen, doordien zij buiten de onderscheiden sociale verzekeringswetten komen te vallen, in een ongunstiger sociale positie komen te verkeren. De ondergetekende meent evenwel te mogen aannemen, dat bedoelde leden met hem van mening zullen zijn, dat een maatregel, als thans voorgesteld, welke van belang is voor een groep van personen in hun totaliteit, niet ter wille van enkele individuele gevallen, waarin dit belang niet aanwezig is, achterwege kan worden gelaten. Van werknemers, die niet meer onder de verschillende wetten vallen, wordt weliswaar niet meer ingehouden het werknemersdeel in de premie voor:

de Ziektewet	1 %
het Ziekenfondsenbesluit	2,1 %
de werkloosheidsverzekering	0,4 %
de wachtgeldverzekering	± 0,5 %
	<hr/>
totaal derhalve	4 %

doch daar staat tegenover, dat betrokkenen een potentiële schade zouden lijden ter hoogte van de som der door de werkgever (en voor wat betreft de Werkloosheidswet ook door de Overheid) voorheen te hunnen behoeve betaalde premie voor

de Ziektewet	2,5 %
het Ziekenfondsenbesluit	2,1 %
de werkloosheidsverzekering	1,7 %
(werkloosheidsverz. werkgeversaan- deel	0,4
Overheid	0,8
wachtgeld	0,5
	<hr/>
	1,7)
de Invaliditeitswet	0,5 %
	<hr/>
Totaal	6,8 %

Met de aan het woord zijnde leden is de ondergetekende van oordeel, dat een discussie over de mogelijkheid, dat verplicht verzekerden, wier loon een bepaalde grens te boven gaat, in staat worden gesteld hetzij de verzekering vrijwillig voort te zetten, hetzij zelfstandig te beslissen, of zij als fondspatiënt dan wel — tegen bijbetaling — als particulier patiënt behandeld zullen worden, beter bij een andere gelegenheid zou kunnen worden gevoerd. De ondergetekende denkt hierbij in het bijzonder aan de toekomstige herziening van de ziekenfondswetgeving. Mede in verband met de veronderstelling, dat het openen van de bedoelde mogelijkheid een perspectief biedt voor een grotere homogeniteit in de toekomst in het bedrijfsleven, zal de ondergetekende gaarne overwegen in hoeverre het gewenst is het bedrijfsleven over deze ganse aangelegenheid te raadplegen.

Met voldoening heeft de ondergetekende vernomen, dat verscheidene andere leden de totstandkoming als wet van het onderhavige ontwerp zouden toejuichen. Het verheugt hem, dat deze leden met de strekking van het ontwerp konden instemmen. Tegenover het uitgangspunt van de Raad van Bestuur in Arbeidszaken in diens adres aan de Kamer, dat de verhogingen van de loongrenzen in de sociale verzekeringswetten — uitgezonderd de verhoging bij de wet van 12 januari 1955, *Stb.* 8 — altijd een compenserend karakter met betrekking tot stijgingen van de kosten van levensonderhoud hebben gehad, stelden zij de vraag, of men dan sinds de totstandkoming van de Ziektewet in 1929 met de loongrenzen niet is achtergebleven. Met betrekking tot deze vraag deelt de ondergetekende mede, dat eerst sedert 1938/1939 een landelijk prijsindexcijfer van het levensonderhoud wordt berekend. In die jaren gold echter nog steeds een loongrens van f 3000. Dit prijsindexcijfer — hetwelk door de mutaties in de behoeften niet geheel vergelijkbaar is met het huidige prijsindexcijfer — steeg van 100 in 1938/1939 tot 275 in 1955. Op deze basis berekend, zou de loongrens uitkomen op ruim f 8200, een belangrijk hoger bedrag derhalve dan het voorgestelde bedrag van f 6900.

Enige leden wezen erop, dat de vraag, waar een bepaalde welstandsgrens dient te worden getrokken, niet naar objectieve maatstaven valt te beantwoorden. Ook naar de mening van de ondergetekende is het begrip welvaart een relatief begrip, hetwelk afhankelijk is van de situatie van het ogenblik.

Met instemming heeft de ondergetekende er kennis van genomen, dat deze leden — gezien de tot dusver gevolgde praktijk — de voorgestelde aanpassing juist achten en afwijzend stonden tegenover de redenering, dat bij welvaartsloonronden geen wijziging van de loongrenzen noodzakelijk zou zijn, aangezien dit tot de consequentie zou leiden, dat de verkregen meerdere welvaart voor zeer velen elders weer teloor gaat.

Ook de ondergetekende is van mening, dat de verhoging van de loongrenzen in het kader van het Ziekenfondsenbesluit moeilijker ligt dan bij de overige sociale verzekeringswetten. De ondergetekende heeft van de opvatting van de Contact-Commissie der medische organisaties, dat een wijziging van de loongrenzen voor het Ziekenfondsenbesluit naar de opvatting van de commissie behoort te worden gezien in verband met de ontwikkeling van het prijspeil, kennis genomen.

Tot dusverre is echter steeds de ontwikkeling van het loonpeil gevolgd, ook per 1 januari 1955, toen de loonsverhoging ten dele verband hield met de gestegen welvaart. Bezwaarlijk kan thans op een betrekkelijk willekeurig ogenblik het prijspeil tot uitgangspunt voor de bepaling van de hoogte der loongrenzen worden genomen. Zou men — hetgeen toch niet meer dan redelijk zou zijn — het prijspeil van de aanvang af tot uitgangspunt nemen, dan zou, zoals de ondergetekende hiervóór reeds heeft uiteengezet, de loongrens belangrijk hoger komen te liggen dan f 6900. De ondergetekende heeft er daarom volledig begrip voor, dat de aan het woord zijnde leden, ook indien zij het uitgangspunt van de Contact-Commissie als juist zouden aanvaarden, alle reden aanwezig achten om de

loongrenzen tot f 6900 te verhogen. De in het Voorlopig Verslag vermelde gegevens, ontleend aan een publikatie van de Centrale Bond van Onderling Beheerde Ziekenfondsen, tonen aan, dat de premie per ziel per jaar sedert 1948 meer dan verdubbeld is, hetgeen een aanwijzing vormt, hoezeer de kosten van medische behandeling, waarop de ondergetekende in het hier-voorgaande reeds heeft gewezen, zijn gestegen.

Op de opmerkingen van verscheidene leden over de noodzaak van een ruimere verzekeringsdifferentiatie bij een ziektekostenverzekering dan bij een ziekengeldverzekering, alsmede op de verhouding van een ziektekostenverzekering tot de overige sociale verzekeringswetten, meent de ondergetekende bij de behandeling van het onderhavige wetsontwerp niet te moeten ingaan.

Over deze punten kan beter van gedachten worden gewisseld bij de behandeling van het te zijner tijd in te dienen ontwerp-Ziekenfondswet.

Naar aanleiding van het verzoek van een dezer leden om op een door hem aangehaald gedeelte van het aan de Kamer gericht adres van de Raad van Bestuur in Arbeidszaken in te gaan, deelt de ondergetekende het volgende mede.

De ziektekostenverzekering waarborgt nimmer een volledige dekking der kosten. Of de bijbetalingen in geval van ziekte door de betrokkene zelf betaald kunnen worden of voor hem een te zware last vormen, hangt af van allerlei factoren, waarvan de kostbaarheid van de vereiste geneeskundige behandeling er slechts één is. Voorts moet overwogen worden, dat bij een ziektekostenverzekering de premiehoogte afhangt van de omvang van de verstrekkingen en van de gezinssamenstelling, zodat de premiehoogte niet of niet dan met behulp van thans niet beschikbare gegevens vergeleken kan worden met de premie van de ziekenfondsverzekering. Het is niet onmogelijk, dat in sommige gevallen een particuliere ziektekostenverzekering tegen een lagere premie zal kunnen worden afgesloten dan het maximumbedrag, dat een werknemer ingevolge het Ziekenfondsenbesluit verschuldigd zou zijn. Op die grond evenwel kan naar de mening van de ondergetekende er niet voor worden gepleit om op een verzekering een uitzondering te maken, daar immers deze verzekering berust op solidariteit.

Of de groep van werknemers, wier loon bij de jaarwisseling boven de f 6000 's jaars is gestegen, voldoende verantwoordelijkheidsbesef heeft, is naar de mening van de ondergetekende niet de beslissende vraag. Dit besef is in ons volk in ruime mate aanwezig, evenzeer in de kringen van hen, wier inkomen gering is, als in de kringen van de personen met hogere inkomens. De vraag is echter, of de tegenwoordig steeds stijgende kosten van medische hulp voor de thans besproken groep zo hoog zijn, dat zij behoefte hebben aan een verzekeringsvorm met geen of veel minder bijbetalingen dan bij een ziektekostenverzekering. De ondergetekende beantwoordt deze vraag bevestigend, waarbij hij nog wil opmerken, dat hem uit diverse commentaren gebleken is, dat zijn mening ten deze wordt gedeeld door de organisaties van werknemers, welke toch wel de eerstgeroepen zijn om de belangen van deze groep te behartigen.

Hoewel de ondergetekende de verklaring van de Nederlandse Vereniging van Ongevallen- en Ziekteverzekeraars, waaruit blijkt, dat — niet zoals in het Voorlopig Verslag wordt verondersteld alle, doch — vele verzekeraars geen uit de verplichte ziekenfondsverzekering afkomstige kandidaat-verzekerden meer weigeren op grond van de grootte van het risico en hun geen wachttijden meer voorschrijven, met instemming heeft gelezen, geeft hij er de voorkeur aan af te wachten hoe een en ander zich ontwikkelt. Hij kan hier derhalve geen consequenties aan verbinden voor de verhoging van de loongrenzen ingevolge de onderscheidene sociale verzekeringswetten.

Hetzelfde lid zou gaarne zien, welk standpunt de Regering inneemt met betrekking tot de ont koppeling van de Ziektewet en het Ziekenfondsenbesluit. In dit verband wezen verscheidene andere leden erop, dat door zodanige ont koppeling de klok zou worden teruggedraaid en dat daardoor de bereikte unificatie van de loongrenzen teloor zou gaan met alle gevolgen van dien voor de loonadministratie. Deze leden merkten boven-

dien nog op, dat een beslissing over een eventuele ont koppeling eerst zal kunnen worden genomen bij de behandeling van het ontwerp-Ziekenfondswet. Met deze leden is de ondergetekende van mening, dat over de vraag over de al of niet ont koppeling eerst een beslissing kan worden genomen bij de behandeling van het ontwerp-Ziekenfondswet. Het ware prematuur, indien de Regering reeds thans haar standpunt over een eventuele ont koppeling zou bepalen.

Uiteraard zal daarbij het grote belang van de coördinatie in het oog moeten worden gehouden.

De ondergetekende moge er te dezer plaatse nog aan herinneren, dat de indiening van een ontwerp-Ziekenfondswet op het Regeringsprogramma staat.

Dat overigens de ondergetekende zich aansluit bij de andere leden, die meenden, dat de loonadministratie er voor een werkgever bepaald niet eenvoudiger op wordt, wanneer werknemers nu eens wel en dan weer niet onder de verplichte ziekenfondsverzekering vallen, behoeft wel geen betoog.

Met betrekking tot de vraag van een der aan het woord zijnde leden, hoever de Sociale Verzekeringsraad is gevorderd met de studie van het vraagstuk, of de loongrenzen voor de verplichte ziekenfondsverzekering door een inkomensgrens ware te vervangen, deelt de ondergetekende mede, dat de Raad als zijn oordeel heeft uitgesproken, dat zulks bij de huidige wijze van premie-inning niet mogelijk is. De hier geopenbare gedachte zou ertoe leiden, dat de werknemers van al hun inkomsten, van welke aard deze ook zijn, steeds kennis zouden moeten geven aan hun werkgever, ten einde deze in staat te stellen uit te maken of betrokkene al dan niet de gestelde inkomensgrens zou overschrijden. De ondergetekende is aanvankelijk geneigd het oordeel van de Sociale Verzekeringsraad ten deze te onderschrijven.

Naar aanleiding van het verzoek van een lid om te worden ingelicht omtrent de betekenis van de loongrenzen in het algemeen en van die in de onderscheidene wetten in het bijzonder, deelt de ondergetekende mede, dat de loongrenzen ingevolge de Invaliditeitswet, de Ziektewet en de Werkloosheidswet destijds in genoemde wetten zijn opgenomen op grond van de overweging, dat een werknemer, wiens loon boven het gestelde bedrag uitkwam, aan een wettelijke voorziening, als geregeld in genoemde wetten, geen behoefte (meer) had. De Invaliditeitswet neemt in dezen in zoverre een bijzondere plaats in, dat bij overschrijding van de loongrenzen de verzekering niet automatisch eindigt, doch alleen de plicht tot premiebetaling voor de werkgever vervalt. Een en ander houdt verband met het in de Invaliditeitswet gevolgde systeem van dekking der individuele aanspraken.

Hetzelfde lid was er aanvankelijk niet van overtuigd, dat het juist zou zijn de verhoging van de vakantieuitkering met 2 pct. mee te tellen bij de berekening van de hoogte van de nieuwe loongrenzen. Hoewel deze uitkering voor de categorie van werknemers, wier loon of salaris ligt tussen f 500 en f 575 per maand, zeker in bepaalde gevallen op basis van vrijwilligheid zal zijn geschied, kan dit, naar de mening van de ondergetekende, toch geen aanleiding vormen de vakantieuitkering te verwaarlozen. Het gaat er namelijk niet om of deze vakantieuitkering al of niet in een c.a.o. of loonregeling is opgenomen, doch of zij deel uitmaakt van het door werkgever en werknemer overeengekomen loon. De praktijk leert, dat dergelijke op vrijwillige basis aangevangen uitkeringen vrijwel in alle gevallen tot het vaste naar tijdsruimte overeengekomen loon zijn te rekenen. De Centrale Raad van Beroep heeft zelfs beslist, dat voor de beoordeling van de vraag, of de loongrenzen worden overschreden, vakantiebonnen in aanmerking dienen te worden genomen.

Niet kan worden gezegd, dat door de verhoging van f 16 tot f 19 van de maximumdaglonen voor de berekening van de uitkeringen en de premieheffing met name de ongehuwde werknemers, die de maximumpremie voor de ziekenfondsverzekering verschuldigd zijn, te zwaar zouden worden belast. Zij gaan, evenals alle andere verzekerden, die de maximumpremie verschuldigd zijn, per week slechts meer betalen 2,1 pct. van ($6 \times f 19$) — 2,1 pct. van ($6 \times f 16$) = f 0,38. Men kan het

maximumdagloon voor de ziekenfondsverzekering niet los zien van dat voor de andere sociale verzekeringswetten. Een onderscheid naar burgerlijke staat kan hierbij bezwaarlijk worden gemaakt.

Naar aanleiding van de vraag van enige leden, of het maximumdagloon niet ten minste f 20 behoort te bedragen, deelt de ondergetekende het volgende mede. Gelijk bekend, is de betekenis van de loongrens deze, dat niet langer verzekerd is degene, wiens vaste jaarloon deze grens overschrijdt. Het maximumdagloon geeft echter aan naar welk bedrag maximaal premie en uitkering kunnen worden berekend. De loongrens en het maximumdagloon zijn derhalve twee afzonderlijke grootheden, die geen direct verband met elkaar houden. Het bedrag van het maximumdagloon is niet gevonden door het bedrag van de loongrens te delen door het aantal arbeidsdagen, in welk geval het maximumdagloon inderdaad op ten minste f 20 had dienen te worden gesteld. Evenals in het verleden is ook thans bij de berekening van het maximumdagloon uitgegaan van hetzelfde percentage als dat, hetwelk bij de verhoging van de loongrens tot uitgangspunt is genomen. Deze becijfering leidt na afronding tot een maximumdagloon van f 19.

De ondergetekende heeft er volledig begrip voor, dat de commissie de late indiening van het onderhavige wetsontwerp in hoge mate betreurt. Het ware ook de ondergetekende bijzonder aangenaam geweest, wanneer de indiening van het wetsontwerp zo tijdig had kunnen geschieden, dat daarover nog vóór 1 januari 1957 door de Staten-Generaal had kunnen worden beslist. De hoogte van de loongrens was echter mede afhankelijk van de hoogte van de compensatie voor de premie ingevolge de Algemene Ouderdomswet. Aangezien omtrent deze compensatie een advies van de Sociaal-Economische Raad was te verwachten, moest met de definitieve voorbereiding van het wetsontwerp op dit advies worden gewacht. Zoals bekend, is het advies van de Sociaal-Economische Raad op 28 november 1956 uitgebracht. Uiteraard hebben daarna de noodzakelijke stadia van behandeling (Ministerraad en Raad van State) enige — zij het korte — tijd gevorderd. Zodoende was het helaas niet mogelijk het wetsontwerp tegelijk met de wetsontwerpen tot verhoging van de uitkeringen ingevolge onderscheidene sociale verzekeringswetten in te dienen.

Uit het vorenstaande volgt reeds — iets, dat de commissie nochtans kennelijk geenszins vanzelfsprekend achtte —, dat het niet mogelijk was vóór 3 december 1956 een wetsontwerp in te dienen. Het ware voor de Regering toch niet mogelijk geweest op het advies van de Sociaal-Economische Raad vooruit te lopen, te meer waar een verhoging van de loongrenzen in verschillende kringen telkenmale enigszins moeilijk blijkt te liggen. Wanneer de Regering een wetsontwerp tot verhoging van de loongrenzen had bevorderd, waarbij voor de berekening van de hoogte dier grenzen een onbekende factor had moeten worden gehanteerd, zou een dergelijk wetsontwerp ongetwijfeld groter bezwaar hebben ontmoet dan het thans voorliggende.

Waar de doorwerking van de loonsverhoging van 19 maart 1956 van 0 tot 6 pct. zich eerst omstreeks 1 september 1956 enigszins duidelijk begon af te tekenen, moet het uitgesloten worden geacht, dat een wet tot verhoging der loongrenzen vóór die datum het *Staatsblad* zou hebben kunnen bereiken, zoals verscheidene leden als wenselijk naar voren brachten. Zulks heeft dan ook nimmer in het voornemen van het afgetreden Kabinet gelegen. Het moge juist zijn, dat bij een verhoging per 1 september 1956 voorkomen ware, dat een aantal verplicht verzekerden genoopt werden hetzij een zelfstandige ziektekostenverzekering te sluiten, hetzij eigen risico te dragen, zulks zou evenwel in tal van andere gevallen niet zijn voorkomen wegens de spreiding van de loonsverhogingen in de periode van 1 april 1956 tot 1 september 1956. Juist deze spreiding der loonsverhogingen en de in het vooruitzicht liggende loonsverhoging ter compensatie van de premie ingevolge de Algemene Ouderdomswet waren voor het Kabinet aanleiding met een loongrensverhoging te wachten tot 1 januari 1957.

De ondergetekende heeft volledig begrip voor de minder prettige consequenties, welke van de late indiening van het

ontwerp het gevolg zijn. Waar — zoals uit het vorenstaande blijkt — een vroegere indiening niet mogelijk was en de loongrensverhoging in verband met de algemene loonsverhoging per 1 januari 1957 uiterlijk op die datum in werking moest treden, waren deze consequenties niet te ontgaan. Deze zijn het gevolg van de omstandigheid, dat enerzijds een loongrensverhoging bij de wet haar beslag moet krijgen en dat anderzijds over de hoogte van de loonsverhoging per 1 januari jl. eerst zo laat een beslissing is kunnen worden genomen.

Het is dan ook thans, evenals ettelijke malen in het verleden is geschied, noodzakelijk de voorgestelde loongrensverhoging met terugwerkende kracht in te voeren. Hoewel, zoals gezegd, ook de ondergetekende deze terugwerking betreurt, is hij ervan overtuigd, dat de door de uitvoeringsorganen op verzoek van de Regering gevolgde procedure, om vanaf 1 januari 1957 bij wijze van voorlopige regeling te handelen alsof de invoering van de wet overeenkomstig de voorstellen van de Regering reeds had plaatsgehad, de meest praktische en meest billijke methode is om uit de moeilijkheden te geraken. Ook in het verleden is deze methode bij een op handen zijnde verhoging der loongrenzen vrijwel steeds gevolgd, zonder dat dit tot moeilijkheden aanleiding heeft gegeven.

De procedure, door enige leden bepleit, dat het veel eenvoudiger ware geweest de uitvoeringsorganen te verzoeken degenen, die op een gegeven datum onder de wet vielen, daaronder te houden tot het tijdstip, waarop de nieuwe loongrenzen wettelijk zouden zijn vastgesteld, zou — daargelaten, dat daaraan ten principale hetzelfde euvel kleeft als aan de door de Regering in overweging gegeven regeling — een aantal werknemers noodloos langer uit de verplichte verzekering hebben gehouden. Naar de mening van de ondergetekende valt het te betreuren, dat het niet mogelijk was om de verzekering te continueren van hen, die daar als gevolg van de loonsverhoging van 0 tot 6 pct. vóór 1 januari 1957 buiten kwamen te vallen. Het verdient dus alleszins aanbeveling deze situatie niet langer te doen voortbestaan dan strikt noodzakelijk is. Bovendien kleeft aan het volgen van de suggestie der aan het woord zijnde leden het bezwaar, dat men geen vaste loongrenzen meer zou hebben gehad, waarop men zich zou kunnen baseren. Zo zou b.v. iemand, wiens loon per 31 december 1956 beneden 6000 gulden lag, doch dat per 1 januari 1957, behalve ten gevolge van de compensatie, ook nog een verhoging zou ondergaan als gevolg van een periodieke verhoging, nog onder de verzekering vallen, mits zijn loon maar bleef beneden 6900 gulden. Iemand echter met precies hetzelfde loon na 1 januari 1957, die per 31 december 1956 reeds meer verdiende dan 6000 gulden, doch wiens loon per 1 januari 1957 ten gevolge van de compensatiebijslag dezelfde hoogte bereikte, zou niet onder de verzekering vallen. Een dergelijke oplossing van de moeilijkheid acht de ondergetekende weinig aanbevelenswaardig.

Voor enig conflict tussen uitvoeringsorgaan en toezichhoudend orgaan is de ondergetekende niet beducht. Hij heeft met instemming vernomen, dat de Sociale Verzekeringsraad de uitvoeringsorganen heeft doen weten, dat hij geen bezwaar ertegen heeft, dat zij, bij wijze van werkmethode en voorlopige maatregel, in afwachting van de totstandkoming der wetswijziging handelen alsof deze reeds was tot stand gekomen.

De ondergetekende ontkent niet, dat in een enkel geval met betrekking tot een particuliere ziektekostenverzekering zich een moeilijkheid zal kunnen voordoen. Hij durft echter vertrouwen, dat in een voorkomend geval verzekeringsinstellingen het nodige begrip zullen kunnen opbrengen om tot een soepele en billijke oplossing van een zich voordoende moeilijkheid te geraken.

Een lid, dat met de Regering aanvaardde, dat het niet mogelijk ware aan de verhoging van de loongrens terugwerkende kracht te verlenen ten aanzien van werknemers, die in de loop van 1956 de 6000 gulden hebben overschreden, vermocht nochtans niet in te zien de noodzaak van de terugwerkende kracht tot 1 januari 1957. Wel aanvaardde dit lid de terugwerkende kracht tot 1 januari 1957 ten aanzien van diegenen, die op 31 december 1956 nog verplicht verzekerd waren. Zoals de ondergetekende hierboven reeds heeft gezegd, acht hij in verband

met de loonsverhoging per 1 januari 1957 terugwerking van de loongrensverhoging tot die datum noodzakelijk. Ook werd boven reeds besproken, dat een beperking van deze terugwerking tot degenen, die op 31 december 1956 nog verplicht verzekerd waren, tot onaangenamer consequenties zou hebben geleid dan de terugwerking tot 1 januari 1957 voor alle groepen beneden 6900 gulden.

De ondergetekende ontkent geen ogenblik de bezwaren, welke de gevolgde gedragslijn voor de Staten-Generaal medebrengt. Hij moge echter zijnerzijds van de Staten-Generaal vragen zich rekenschap te willen geven van de moeilijke situatie, waarin de Regering zich bevond. De tijd, gelegen tussen

het uitbrengen van het advies van de Sociaal-Economische Raad en 1 januari 1957, was nu eenmaal te kort om een wetswijziging tot stand te brengen. De uitvoeringsorganen moesten per 1 januari een voorlopige gedragslijn volgen, daar anders een administratieve chaos zou zijn ontstaan. De ondergetekende heeft na ampele overweging gekozen voor die gedragslijn, welke hem het meest praktisch en het meest billijk voorkwam.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken.

A. A. VAN RHIJN.